

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ ПРОБЛЕМАТИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ СФЕРАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

CONCEPTUAL-CATEGORICAL APPARATUS OF RESEARCH ISSUES IN SOCIALLY SIGNIFICANT AREAS OF PUBLIC ADMINISTRATION

В процесі аналізу основних показників реалізації проектів публічно-приватного партнерства в Україні виявлено, що при їх плануванні, оцінці та формуванні звітних показників навіть на рівні міністерств та відомств можуть використовуватися різні термінологічні означення для ідентифікації тотожних чи близьких понять. В першу чергу, це стосується категорій державно-приватного та публічно-приватного партнерства. У статті теоретично узагальнено підходи щодо суперечливих питань сутності категорій, що зумовлюють потребу в активізації діяльності сфери публічно-приватного партнерства та переваги його впровадження на достатньому рівні, не фінансується в повному обсязі, а процес досягнення їх цілей сильно розтягується у часі. Загальна кількість договорів публічно-приватного партнерства хоча і поступово зростає, однак причинами цього є пролонгування незавершених угод, а не укладання нових, що відбувається дуже рідко. Найбільший обсяг здійснення бюджетних видатків передбачено за договорами публічно-приватного партнерства у сфері транспорту та відповідної інфраструктури, однак у даному сегменті на сьогодні немає завершених угод. В ході дослідження зроблено систематизацію та теоретично узагальнено динаміку кількості договорів державно-приватного партнерства в основних сферах публічного управління.

У ході дослідження виявлено, що понятійно-категоріальний апарат сфери публічно-приватного партнерства потребує поглиблення та систематизації, починаючи від фундаментальних основ виникнення даного явища, закінчуючи інструментами його реалізації. В дослідженні запропоноване бачення такої систематизації із деталізацією сутності окремих ключових категорій. В результаті аналізу основних проектів публічно-приватного партнерства, встановлено, що більшість із них не виконуються на достатньому рівні, не фінансується в повному обсязі, а процес досягнення їх цілей сильно розтягується у часі.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, категорії державно-приватного партнерства, договори публічно-приватного партнерства, понятійно-категоріальний апарат сфери публічно-приватного

партнерства, проекти публічно-приватного партнерства.

In the process of analysis of basic indexes of realization of projects of publicly-private partnership it is deduced in Ukraine, that at their planning, estimation and forming of current indexes even at the level of ministries and departments different terminological determinations can be used for authentication of identical or near concepts. First of all, it touches the categories of state-private and publicly-private partnership. In the article in theory approaches are generalized in relation to the contradictory questions of essence of categories that predetermine a requirement in activation of activity of sphere of publicly-private partnership and advantage of his introduction. This at sufficient level, not financed in full, and the process of achievement of their aims strongly stretches in time. The common amount of agreements of publicly-private partnership though grows gradually, however reasons of it are prolongation of the uncompleted agreements, but not conclusion of new, that takes place very rarely. The most volume of realization of budgetary charges is envisaged on the agreements of publicly-private partnership in the field of a transport and corresponding infrastructure, however in this segment for today there are not the completed agreements. During research systematization is done and in theory the dynamics of amount of agreements of state-private partnership is generalized in the basic spheres of public management.

It is deduced during research, that the concept-category vehicle of sphere of publicly-private partnership needs deepening and systematization, beginning from fundamental bases of origin of this phenomenon, ending the instruments of his realization. In research the offered vision of such systematization is with working out in detail of essence of separate key categories. As a result of analysis of basic projects of publicly-private partnership, it is set that majority from them not executed at sufficient level, not financed in full, and the process of achievement of their aims strongly stretches in time.

Key words: publicly-private partnership, categories of state-private partnership, agreements of publicly-private partnership, concept-category vehicle of sphere of publicly-private partnership, projects of publicly-private partnership.

УДК 336.225.2(477)
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.41.1>

Власова Н.С.

аспірантка кафедри публічного управління та митного адміністрування
Університет митної справи та фінансів

В умовах відсутності єдиного інституційного середовища реалізації публічно-приватного партнерства в Україні, на сьогодні основні його проекти реалізуються розрізнено на рівні

профільних міністерств або органів місцевого самоврядування. При цьому, зважаючи на особливості вітчизняного нормативно-правового поля, укладаються переважно договори дер-

жавно-приватного партнерства за окремими галузями діяльності. Згідно вимог Закону України «Про державно-приватне партнерство» [14], реалізація подібних відносин здійснюється шляхом укладання відповідної угоди (концесійного договору, договору управління майном, договору про спільну діяльність, інших договорів) між державним партнером (в особі відповідних державних органів) та приватним (юридичними особами, крім об'єктів державної та комунальної власності) [16].

Влітку 2022 року урядова делегація України презентувала програму повоєнної відбудови України на Міжнародній конференції з питань відновлення України (URC 2022) у м. Лугань, Швейцарія. Згідно даного плану, станом на липень 2022 року наша країна потребувала 750 млрд дол. США на відбудову, з яких 250 млрд дол. США планувалося залучити саме завдяки приватним інвесторам [13]. На сьогодні ці показники вже є суттєво вищими, зважаючи на тривалість війни та масштаби руйнувань, особливо в енергетичній сфері. Станом на початок 2022 року за даними Міністерства економіки України: «на умовах державно-приватного партнерства укладено 193 договори, з яких реалізується 31 договір (22 – концесійних договорів, 5 – договорів про спільну діяльність, 4 – інші договори), 162 договорів не реалізується (119 – не виконується, 43 – розірвані / закінчився термін дії)» [13]. Динаміку кількості подібних договорів представлено на рис. 1.

В подальшому зростання угод публічно-приватного партнерства було дуже незначним та станом на 2023 рік кількість подібних угод у масштабах України є не великою. Особливе занепокоєння викликає той факт, що

з усіх укладених угод реалізується лише 16% (31 зі 193), а територіальне охоплення складає менше 65% (16 областей з 24). Основними сферами реалізації партнерства є забезпечення електрикою, теплом та природним газом, водою, поводження з відходами, будівництво об'єктів транспортної інфраструктури, охорона здоров'я, туризм тощо (рис. 2).

Ефективність даних проєктів оцінити в сучасних умовах практично неможливо через повномасштабну війну в Україні, однак попередні результати їх реалізації давали впевнені підстави для оптимізму органам місцевого самоврядування.

Одним із галузевих лідерів у сфері реалізації проєктів публічно-приватного партнерства традиційно є Міністерство освіти та науки України. Основними напрямками партнерства в цій сфері є:

- розвиток професійної освіти відповідно до сучасних потреб ринку праці, технічних та технологічних умов;
- дорадча та консультативна діяльність в частині освітніх стандартів та розвитку освіти;
- максимізація працевлаштування випускників закладів освіти, особливо професійно-технічної;
- створення передумов відповідності кваліфікаційних запитів роботодавців та навчальних закладів, шляхом формування шефства, партнерства та дуальної освіти;
- створення передумов підвищення кваліфікації викладачів професійно-технічної освіти на інноваційних підприємствах;
- сприяння матеріальному забезпеченню професійно-технічних закладів освіти шляхом оновлення відповідного обладнання та заохо-

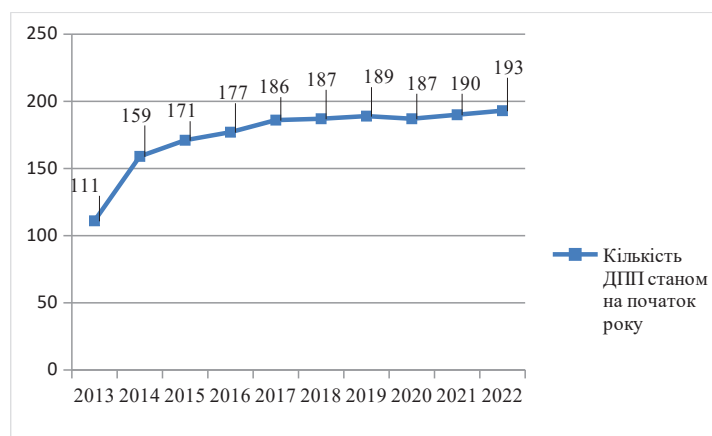

Рис. 1. Динаміка кількості договорів державно-приватного партнерства Міністерства економіки України

Джерело: складено автором за даними [13, 7, 6]

Рис. 2. Структура проєктів договорів публічно-приватного партнерства Міністерства економіки України

Джерело: за даними [16]

чення стипендіальних фондів для талановитої молоді та науковців;

- формування інноваційного, наукового та технологічного простору розвитку освітніх та дослідницьких процесів.

Отже, основними напрямками розвитку публічно-приватного партнерства в даній галузі мають стати:

1) зміщення акцентів партнерства з точкових угод у стратегічну площину, що має створити передумови не просто для розвитку окремих професій чи навчальних закладів,

а системи підготовки кадрів в цілому: договори публічно-приватного партнерства мають ґрунтуватися на цілях науково-технологічного розвитку країни та інноваційних підходах і перспективах технопарків;

2) структуризація та систематизація освітньо-наукового простору шляхом публічно-приватного партнерства в інфраструктурній частині: розвиток технологічних парків, бізнес-інкубаторів, наукових кластерів тощо не лише «на папері», а шляхом реального будівництва та перебудови діючих наукових установ

їх докорінної модернізації, ефективного просторово-логічного переміщення;

3) популяризація публічно-приватного партнерства з високою дохідною складовою в частині обміну інноваціями та досвідом, патентами та винаходами, тобто формування хабів трансферту технологій, що дозволить створити передумови трансформації результатів наукових досліджень у прибутковий бізнес. Тобто, комерціалізація інновацій, ноу-хау та винаходів має відбуватися на базі освітніх та наукових установ, де вони виникають, а не у відокремленому бізнесовому просторі;

4) формування партнерства в сфері наукових досліджень шляхом підтримки чи утворення неприбуткових науково-дослідних, конструкторських чи інноваційних установ, які будуть здатні здійснювати якісні дослідження ринку та прогнозування бізнес-середовища, консультувати бізнес та здійснювати документальний супровід у впровадженні інновацій;

5) активізація фінансової складової в публічно-приватному партнерстві сфері освіти і науки, в першу чергу, з боку держави: наука та інновації не повинні бути прибутковими на етапі розробок, а мають підтримуватися публічними партнерами податковими та неподатковими інструментами. При цьому, дослідження та інновації повинні мати обґрунтовану відтерміновану економічну ефективність.

Ще однією важливою галуззю для публічно-приватного партнерства є охорона здоров'я. На сьогодні дана галузь в Україні перебуває в процесі реформування на шляху до створення ефективної системи страхової медицини. Враховуючи стратегію економічного розвитку України, на сьогодні основну функцію фінансування охорони здоров'я покладено на державний бюджет в особі розпорядника коштів – Міністерства охорони здоров'я у рамках Програми медичних гарантій. У рамках даної програми утворено Національну службу здоров'я України, основна агрегована функція якої полягає у фінансуванні реально наданих медичних послуг та здійсненого лікування. При цьому, практично всі комунальні медичні установи вже мають договори фінансування власної діяльності за рахунок коштів НСЗУ [5]. Однак, така система фінансування медичної галузі не передбачає капітальних ремонтів, модернізації та поліпшення стану лікувальних установ. Такі видатки здійснюються за рахунок прямого кошторисного фінансування з боку профільного міністерства, власних надходжень закладів охорони здоров'я, спонсорських надходжень тощо. Відповідно, саме угоди публічно-приватного партнерства можуть стати тим інструментом, що дозволить

трансформувати механізми модернізації та управління майном медичної сфери, особливо зважаючи на те, що приватні партнери також можуть стати учасниками Програми медичних гарантій [3; 5].

Громадська спілка «Коаліція Реанімаційний Пакет Реформ» пропонує власне комплексне бачення розвитку публічно-приватного партнерства в галузі розвитку охорони здоров'я в Україні (оперуючи поняттям державно-приватного партнерства на підставі чинного законодавства) [2]. Експерти організації вважають саме договори публічно-приватного партнерства головним способом закупівлі нового медичного обладнання та інформатизації закладів охорони здоров'я. Крім договорів концесії, експерти вважають за необхідне розвивати також угоди спільної діяльності та проекти управління майном.

Для модернізації та розвитку медицини в Україні, за підрахунками Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Верховної Ради України, необхідно щороку витратити щонайменше 9% ВВП (за умов нормального. Мирного функціонування економіки). При цьому, в 2022 році рівень фінансування охорони здоров'я склав не більше 5% ВВП [1]. В умовах подолання наслідків війни в Україні, такі видатки зростатимуть дуже суттєво, оскільки за даними Міністерства охорони здоров'я лише за перше півріччя 2022 року: «щонайменше 672 заклади охорони здоров'я пошкоджені або пограбовані. З них – 115 не підлягають відновленню. Також зруйновані або пограбовані 426 аптеки, 33 з яких неможливо відновити» [12]. Зважаючи на протяжність лінії фронту та тривалість бойових дій, ці цифри будуть значно вищими. Відповідно, медична галузь на сьогодні особливо гостро потребує партнерської підтримки приватного бізнесу. Саме тому, в медичній сфері вже виникло поняття бюджетного боргу за проектами публічно-приватного партнерства, котрі планується покривати в майбутньому, в рамках програм відбудови України за кошти репарацій та закордонних інвестицій.

За даними окремих досліджень саме завдяки коштам приватних іноземних інвесторів в Україні впроваджені та ефективно функціонують програми боротьби та попередження епідеміям ВІЛ/СНІД, COVID-19 та туберкульозу, котрі за рахунок виключно бюджетного фінансування було б неможливо реалізувати в повній мірі [4].

Отже, основними особливостями реалізації проектів публічно-приватного партнерства в медичній сфері є різноманіття джерел фінан-

сування відповідних проєктів. Тобто, нормативно-правове поле в Україні дозволяє створювати такі моделі угод публічно-приватного партнерства, в яких приватний партнер отримуватиме кошти не лише з місцевого чи державного бюджету, а й від національної служби здоров'я України та страхових компаній. Така модель притаманна британській системі охорони здоров'я [15] та деяким іншим країнам.

В частині розвитку публічно-приватного партнерства в галузі охорони здоров'я, до початку повномасштабного вторгнення країни-агресора в Україну, згідно розпорядження Кабінету Міністрів від 16 грудня 2020 року № 1581-р «Про затвердження переліку пріоритетних для держави інвестиційних проєктів до 2023 року» планувалося реалізувати наступні проєкти:

- будівництво сучасної лікарні загального профілю на базі Клінічної лікарні швидкої медичної допомоги у Львові;
- будівництво корпусу невідкладних станів Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського;
- створення радіологічного центру при Національному інституті раку в Києві [11].

Наступним перспективним напрямком розвитку публічно-приватного партнерства в Україні є сільське господарство. Мабуть найвідомішим прикладом публічно приватного партнерства в аграрному секторі є діючий в Україні Меморандум про співробітництво між Аграрним союзом України і Державною продовольчо-зерною корпорацією України. Основна сутність даного меморандуму полягає в укладенні форвардних угод щодо закупівлі зерна у продовольчих кооперативів. Завдяки таким угодам сільськогосподарські товаровиробники зможуть завчасно отримати обігові кошти для проведення посівної кампанії. Державний партнер в особі продовольчої зернової корпорації бере на себе обов'язок побудови, розвитку та функціонування елеваторів та зернохосовищ на умовах залучення приватних інвесторів (партнерів). Вже зведені зернохосовища та елеватори будуть перетворені в акціонерні товариства, співвласниками яких зможуть стати залучені приватні партнери та товаровиробники. Відповідно, в подальшому, вони зможуть чинити прямий безпосередній вплив на функціонування, завантаженість та тарифи цих структур. Таким чином, в перспективі може бути створена ефективна інфраструктура аграрного ринку в Україні, котра відповідатиме потребам всіх його учасників, що може стати передумовою зростання конкурентоспроможності галузі сільського господарства України на світових ринках [10].

Прикладами ефективного публічно-приватного партнерства в галузі сільського господарства та аграрного товаровиробництва дослідники також називають будівництво оптового сільськогосподарського ринку «Шелен» у місті Рівне, котрий має стати повноцінним логістичними парком харчових продуктів сільськогосподарських товаровиробників та створює передумови для формування ефективних прямих зв'язків товаровиробника та мережевих супермаркетів. Такі мережі постійно розвиваються, а тому можуть створити передумови для зростання дохідності сільськогосподарського виробництва. Крім того, подібний логістичний хаб дозволить зменшити кількість посередників у сфері реалізації харчової продукції, а відповідно – сприяти зниженню чи стабілізації цін на них у роздрібній торговельній мережі. Проєкт передбачає, що на даному ринку реалізовуватимуться сільськогосподарські товари без обробки, оброблені чи заморожені. Загальна планова вартість проєкту становить майже 20 мільйонів доларів США. Аналогічний проєкт також розроблено і для Миколаївської області, котрий додатково включає ще і транспортну інфраструктуру, а тому його вартість значно вища і сягає 30 мільйонів доларів США [8].

Незважаючи на перспективність та дохідність галузі, її світову важливість, що сформулювалась особливо гостро в умовах війни в Україні, все ж розвиток публічно-приватного партнерства саме в сільському господарстві є критично низьким. До початку повномасштабної війни в Україні в сільськогосподарському секторі тривали процеси дерегуляції державного впливу, зокрема вивільнення земельного ринку, спрощення системи пільгових компенсацій та кредитів у сфері сільського господарства, забезпечення прозорості експортних операцій тощо. Буринська О.І., досліджуючи особливості публічно-приватного партнерства в аграрному секторі сформулювала сласне бачення основних внесків зацікавлених сторін та очікуваних результатів, що можуть бути отримані від державно-приватного партнерства в аграрному секторі [1], котрі доповнено та розширено нами в табл. 1.

Публічно-приватне партнерство, як форма реалізації суспільно значимих проєктів, також активно інтегруються в соціально-культурну сферу, спортивну, охорону навколишнього середовища, функціонування транспортної інфраструктури країни, паливно-енергетичну сферу, а також забезпечення функціонування органів влади. Далеко не всі проєкти отримують своє належне фінансування навіть після проходження всіх формальних процедур та

Внески та перспективи учасників публічно-приватного партнерства в аграрному секторі України

Учасники партнерства	Напрямки діяльності	Очікуваний ефект
1	2	3
Публічні партнери в особі органів державної влади та місцевого самоврядування	– формування та реалізація державної політики та її відповідних цілей для галузі; – створення сприятливих інфраструктурних та регуляторних умов; – створення сприятливих інвестиційно-кредитних умов.	– зростання рівня життя населення; – зростання бюджетних надходжень; – зростання інвестиційних надходжень в економіку країни.
Приватні партнери (господарства у сфері сільського господарства)	– створення потенціалу сталого розвитку власного підприємства та галузі в цілому в довгостроковій перспективі; – перегляд стратегії розвитку бізнесу з ефектом його позитивного масштабування; – власний техніко-технологічний розвиток. Зростання кваліфікації кадрів, переоснащення бізнесу та перехід до високопродуктивних культур / тварин.	– забезпечення стабільності діяльності в перспективі зі зменшеними ризиками; – доступ до інновацій; – розширення ринків збуту; – зростання прибутковості діяльності.
Населення	– покращення системи громадського нагляду за веденням сільськогосподарської діяльності; – формування пропозицій до уповноважених органів щодо забезпечення співіснування громади та сільськогосподарського бізнесу, особливо в частині екологічних питань, відповідальності та підзвітності.	– зростання рівня життя населення у територіальних громадах; – поліпшення соціальних, екологічних та побутових умов в громаді; – можливості для особистісного розвитку, в т.ч. в якості потенційного персоналу проєкту
Потенційні інвестори (в т.ч. поза партнерством)	– фінансування проєктів за рахунок кредитування або цільових грантів чи безповоротної фінансової допомоги; – виконання організаційних, консультаційних та дорадчих функцій.	– додаткові доходи у формі інвестиційного чи процентного прибутку; – створення потенціалу подальшого розміщення капіталу.
Науково-дослідна спільнота	– створення простору наукових розробок; – інтеграція вже наявних результатів в практичну діяльність; – популяризація ролі науки та інновацій розвитку бізнесу та сільського господарства	– можливості для апробації результатів власних досліджень та їх продовження в реальних умовах господарювання; – потенціал комерціалізації результатів досліджень.

Джерело: доповнено автором на основі [1]

затвердження відповідних концесійних чи аналогічних угод.

Масштаби фінансування за такими договорами є різними для кожної галузі, так само як різноманітними є і періоди реалізації проєктів, склад партнерів, перебіг здійснення проєкту. Однак, всі такі проєкти мають відповідати цілям сталого розвитку України та країн ЄС, інтеграція до спільноти яких зафіксована в Конституції нашої країни. Відповідність проєктів публічно-приватного партнерства цілям сталого розвитку відкриває шлях до даткових джерел фінансування за рахунок міжнародних фінансових організацій у формі кредитів, грантів чим макро-

фінансової допомоги. Перелік цілей сталого розвитку ООН згідно програми до 2030 року наведено в Додатку Е. Надзвичайно вдалим прикладом поєднання програм публічно-приватного партнерства та реалізації цілей сталого розвитку ООН є проєкт Київської міської державної адміністрації, котрий був представлений у Женеві у 2018 році «Впровадження системи фіксації порушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі в Києві та Україні». Реалізація даного проєкту відповідала цілям номер 3 «Здоровий спосіб життя та благополуччя» та 11 «Розумні та сталі міста» та орієнтований на потреби населення міста [18].

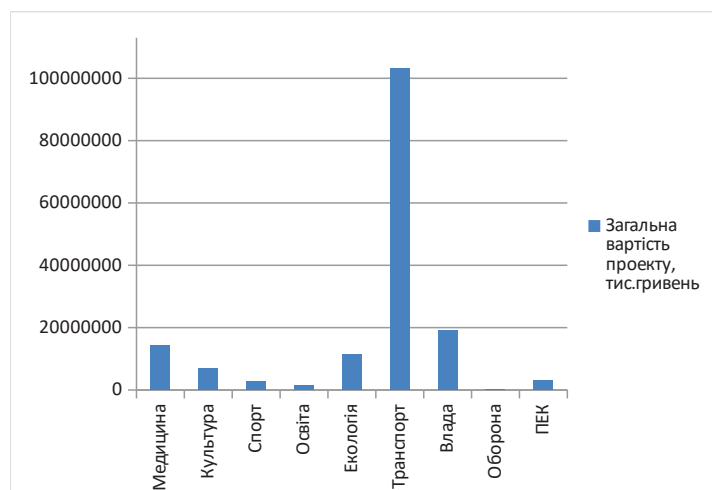

Рис. 3. Обсяги запланованих витрат за проектами публічно-приватного партнерства в Україні в 2020-2023 роках

Джерело: складено автором за даними [9]

На рівні міжнародних організацій Урядом України лобіюються дуже амбітні проекти розвитку портової інфраструктури, зокрема порту Ольвія в місті Миколаїв, вантажного порту в місті Херсон та паромного терміналу в місті Чорноморськ, вартість яких на сьогодні неможливо оцінити, але мова йде про мільярдні інвестиції [17].

Варто відзначити, що за обсягами укладених та реалізованих угод публічно-приватного партнерства галузю лідером є сфера охорони здоров'я. За період з 2020 до 2023 року реалізовувалось 23 проекти, з яких 3 повністю завершені.

Отже, в результаті аналізу основних проектів публічно-приватного партнерства, встановлено, що більшість із них не виконуються на достатньому рівні, не фінансується в повному обсязі, а процес досягнення їх цілей сильно розтягується у часі. Загальна кількість договорів публічно-приватного партнерства хоча і поступово зростає, однак причинами цього є пролонгування незавершених угод, а не укладання нових, що відбувається дуже рідко. Найбільший обсяг здійснення бюджетних видатків передбачено за договорами публічно-приватного партнерства у сфері транспорту та відповідної інфраструктури, однак у даному сегменті на сьогодні немає завершених угод.

Понятійно-категоріальний апарат сфери публічно-приватного партнерства потребує поглиблення та систематизації, починаючи від фундаментальних основ виникнення даного явища, закінчуючи інструментами його реалізації. В дослідженні запропоноване бачення такої систематизації із деталізацією сутності окремих ключових категорій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Буринська О.І. Державно-приватне партнерство як засіб досягнення сталого розвитку аграрного сектора України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. № 24. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_24/1/9.pdf (дата звернення: 30.11.2023).
2. Бюджетні видатки на охорону здоров'я зростають до 224 млрд грн у 2022 році: електронний ресурс URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/byudzhetni-vidatki-na-ohoronu-zdorovya-zrostut-do-224-mlrd-grn-u-2022-roci-roman> (дата звернення: 22.12.2022).
3. Державно-приватне партнерство в медичній галузі України: реалії та перспективи. *Громадська спілка «Коаліція Реанімаційний Паке́т Реформ»*. URL: <https://rpr.org.ua/news/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-v-medychniy-haluzi-ukraini-realii-ta-perspektyvy/> (дата звернення: 17.03.2024).
4. Долаємо COVID19: Україна отримала 50 млн євро кредитних коштів від ЄІБ на вакцинацію від корона вірусу: електронний ресурс. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/dolaemo-covid19-ukraina-otrimala-50-mln-evro-kreditnih-koshtiv-vid-eib-na-vakcinaciju-vid-koronavirusu> (дата звернення: 30.12.2022).
5. Звіт Національної служби здоров'я України 2021: електронний ресурс. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu/zviti> (дата звернення: 12.11.2023).
6. Комарницька Г.О. Вітчизняний досвід державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 44. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/44_2019/10.pdf
7. Нестор О.Ю. Публічно-приватне партнерство: сутність, особливості та проблеми розвитку на тлі пандемії COVID-19. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (збірник наукових праць)*. 2021. № 2 (148). URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20212\(148\)/sep20212\(148\)_058_NestorO.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20212(148)/sep20212(148)_058_NestorO.pdf)
8. Особливості застосування державно-приватного партнерства як механізму реалізації нової регіональної політики: аналітична записка. Аналітична

записка. *Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України: електронний ресурс*. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1239/> (дата звернення 01.04.2024).

9. Перелік державних інвестиційних проєктів. Міністерство економіки України: *електронний ресурс*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=854a0a66-60cc-4897-81df-acd4e098a1a0&tag=PerelikDerzhavnikhInvestitsiynikhProektiv> (дата звернення: 12.01.2024).

10. Публічно-приватне партнерство у сфері розвитку сільських територій: *електронний ресурс*. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12692/1/Stativka_Kulchiy_137-154.pdf (дата звернення: 18.03.2024).

11. Розпорядження Кабінету Міністрів від 16 грудня 2020 року № 1581-р «Про затвердження переліку пріоритетних для держави інвестиційних проєктів до 2023 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1581-2020-%D1%80#Text>

12. Руйнування медичних закладів та перешкоджання роботі медиків. Свідомі: *електронний ресурс*. URL: https://svidomi.in.ua/page/03_07_2022_080910 (дата звернення: 15.05.2024).

13. Стан здійснення ДПП в Україні. Міністерство економіки України: *електронний ресурс*. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення 11.05.2023).

14. Сутність, ознаки та переваги механізму ДПП. Міністерство економіки України: *електронний ресурс*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=196d3373-eb07-4834-a61e-b3608f28eb22&title=SutnistDerzhavnoprivatnogoPartnersstva> (дата звернення: 10.08.2023).

15. Транш для Ескулапа: як і де бізнес може вкластися в охорону здоров'я: *електронний ресурс*. URL: <https://mind.ua/publications/20224759-transhdlya-eskulapa-yak-i-de-biznes-mozhe-vklastisya-v-ohoronu-zdorov-ya> (дата звернення: 20.12.2022)

16. Як колаборація бізнесу та держави допоможе відновлювати Україну. Економічна правда: *електронний ресурс*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/>

17. Pilot PPP projects in the infrastructure of Ukraine. February 2017. Kyiv, Ukraine. Investment opportunities. Ministry of Infrastructure of Ukraine. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjziledq78AhVrmlsKHb35AJwQFnoECAoQAQ&url=http%3A%2F%2Fimages.mofcom.gov.cn%2Fua%2F201704%2F20170406152310036.pdf&usq=AOvVaw1sdR4qqR0FyHCMOiGjSOAE>

18. Scaling up: Meeting that challenges of the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development through people-first Public-Private Partnerships. International PPP Forum. Database of Case Study Material. May 2018. URL: https://unece.org/fileadmin/DAM/ceci/documents/2018/PPP/Forum/Documents/Case_Study_Database_2018.pdf